

Bezpieczne wakacje
z **Pocopotkiem** s.22

**Jezus i Lenin na jednym
obrazie.** Reportaż s.12

Seniorzy
działają zdalnie
i nie poddają się
koronawirusowi!

s.18

MAGAZYN

KURIER WILEŃSKI

GAZETA
POLSKA
NA LITWIE

CENA 0,80 EURO

#23 (65)

06-12/06/2020

www.kuriervilenski.lt

POTRZEBUJEMY BOHATERÓW NA MIARĘ ROTMISTRZA

Wileńszczyzna powoli odkrywa postać Witolda Pileckiego, człowieka bezkompromisowego, który wybrał walkę z dwoma totalitaryzmemi, z żadnym nie wchodząc w kolaborację.

FOT. ARCHIWUM RODZINY PILECKICH (D), ADOBE STOCK, ARCHIWUM ALEKSANDRA BOROWIKA

ISSN 1392-0405

9 771392 040035

RTM. WITOLD PILECKI z chrześnicą
Zosią Serafin, maj 1938 r.

INSCENIZACJE BITWY NA POLACH GRUNWALDU odbywają się co roku w lipcu od 1998 r. Gromadzą nawet 100 tys. widzów. W tym roku ze względu na zagrożenie epidemiczne inscenizacja została odwołana. / FOT. PICASA 20

Litewski pomnik grunwaldzki, świadection wspólnej walki o wolność

Pod Grunwaldem odniosły zwycięstwo te wartości, które tworzą dzisiaj Unię Europejską. Świat wolności i poszanowania praw człowieka powstał w naszej części Europy. Wkład Litwinów do wspólnej walki upamiętni pomnik, który wyruszył do Grunwaldu.

Paweł Krupka

28 maja, w 610. rocznicę wyjazdu pod Grunwald wojsk litewskich i tatarskich, w miejscowości Širutėnai koło Uciiany odbyła się uroczystość prezentacji litewskiego pomnika, który zostanie umieszczony na terenie Muzeum Bitwy pod Grunwaldem. Pomnik to ważąca 13 ton bryła kamienna, na której zostało wyryte litewskie godło państwowe i napis: „Od narodu litewskiego na pamiątkę wspólnego zwycięstwa”. Kamień został ufundowany ze zbiórki społecznej z inicjaty-

wy Królewskiego Bractwa Szlachty Litewskiej i litewskiego stowarzyszenia żołnierzy rezerwistów. Autorem pomnika jest rzeźbiarz z Uciiany Valentinas Šimonėlis. Ceremonia odbyła się w malowniczym pejzażu nad jeziorem, w parku rzeźb brata artysty, Jonasa.

Wszyscy się zaangażowali

W uroczystości, którą poprowadził szef Królewskiego Bractwa Szlachty Litew-

skiej Perlis Vaisieta, wzięli udział przedstawiciele władz centralnych w osobie marszałka Sejmu Viktorasa Pranckietisa, dowództwa różnych rodzajów sił zbrojnych, władz samorządowych, ambasador Litwy w Warszawie Eduardas Borisovas, a także liczna grupa osób, które przyczyniły się do powstania pomnika. Polskie placówki dyplomatyczne reprezentowała delegacja Instytutu Polskiego w Wilnie.

Przedstawiciele władz litewskich wyrazili wdzięczność władzom samorządowym

NA STWORZENIE POMNIKA, który upamiętnia wkład wojsk litewskich w grunwaldzkie zwycięstwo, zbiórka funduszy trwała trzy lata. / FOT. ELONA VARANAUSKIENE

województwa warmińsko-mazurskiego, gminy Grunwald i Muzeum Bitwy pod Grunwaldem za pomoc w realizacji inicjatywy. Mówcy wskazali na znaczenie pomnika, który upamiętnia wkład wojsk litewskich w grunwaldzkie zwycięstwo, i opowiedzieli trzyletnią historię zbierania pieniędzy i powstawania pomnika. Autor pomnika otrzymał na pamiątkę kopię obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”.

Po uroczystości pomnik na ciężarówce w asyście honorowej litewskich motocyklistów, których maszyny zdobyły litewskie flagi, został przewieziony do Grunwaldu.

Trudno przecenić symboliczne znaczenie tego dzieła. Zwycięstwo pod Grunwaldem stanowiło bowiem początek umacniania się w Europie wspólnoty narodów wyznającej wartości inne niż dominującej wówczas

absolutyzm, reprezentowany przez ciężkozbrojną armię krzyżacką rekrutowaną głównie z zachodniej części kontynentu. Polacy, Litwini, Białorusini, Tatarzy oraz inne nacje, które z czasem stworzyły Rzeczpospolitą Obojga Narodów, zaznaczyły na polach Grunwaldu obecność ducha liberalizmu, który skłania ludzi do poszanowania wolności i równości osób, grup etnicznych i wyznań. Do chwili swego upadku Rzeczpospolita była ostoją tych wartości i azylem dla kontestatorów Europy autokratycznej.

Nasz dzisiejszy Grunwald

Dzisiaj zwykle w tamtej części Europy dominuje przekonanie, że to właśnie tam zrodziły się wartości liberalne, które stworzyły współczesny świat wolnorynkowy.

Mało kto pamięta, że pod Grunwaldem przegrali przodkowie twórców załóżka Wspólnot Europejskich, bowiem stanęli po niesłusznej sprawie, paląc na stosie wyznawców niepoprawnych politycznie idei i nawracając narody ogniem i mieczem. Dzisiaj też stamtąd zazwyczaj odzywają się głosy, które gromią i pouczają narody Europy Środkowo-Wschodniej, wskazując, jak mamy urządzać praworządne państwo i kształtować nasze prawo oraz instytucje. Niech sobie przypomną, kto był zawsze w dziejach Europy obrońcą wolności i równości, a kto prześladował ludzi innego pochodzenia lub inaczej myślących.

Grunwald jest bardzo ważnym symbolem w diachronicznym i diatopicznym wymiarze cywilizacyjnym. Jagiełło i Witold Wielki to spokrewnione ze sobą postacie władców, którzy obronili i utrwaliли cywilizację wolności i pluralizmu. Po nich nastąpił cały łańcuch bohater-skich obrońców tej cywilizacji przed barbarzyńskim absolutyzmem, łączących Polskę i Litwę zawsze po tej samej stronie barykady. Kościuszko, Konarski, Sierakowski, Römerowie, Narutowiczowie, Pilecki, Cukierman i wielu innych. Dzisiaj ich czcimy i przypominamy młodzieży ich dzieło. Ich ofiara bowiem to dziedzictwo Grunwaldu, walki we wspólnej, słusznej sprawie.

Ta walka jest potrzebna i dzisiaj, choć żyjemy w czasach pokoju. Nie jest on jednak dany na zawsze ani za darmo. W obronie dziedzictwa cywilizacyjnego Rzeczypospolitej Obojga Narodów musimy być czujni i wspólnie ciężko pracować po obu stronach granicy Schengen, która nam przypomina, że nie wszystko, co należy, zostało jeszcze w Europie zrobione. Z nadzieją, że już niedługo zostaną otwarte granice, zamknięte z powodu ataku niewidzialnego i bezimiennego wroga, myślimy o zniesieniu także tych granic, które istniały w Europie jeszcze przed zarzą i pokazywały, że dzieło zjednoczenia Europy w duchu wartości, które zwyciężyły pod Grunwaldem, jest jeszcze niekompletne.